Lietas Nr. C17045808
Lietas arhīva Nr. PAC-0576-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 29.decembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Sandra Krūmiņa,
tiesnese Inese Grauda,
tiesnesis Arnis Dundurs,
ar tiesas sēžu sekretāri Ingu Jakoveli,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. B/ un /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ un /pers. E/ ar trešo personu AS „Parex banka" par lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas, un /pers. D/ pretprasībā pret /pers. F/, /pers. G/, /pers. B/ un /pers. C/ par mantojuma apliecības un pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošiem daļā, īpašuma tiesību atzīšanu uz dzīvokļa īpašumu sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 17.decembra spriedumu daļā, ar kuru apmierināta /pers. B/ un /pers. C/ prasība pret /pers. D/ par lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas.

A p r a k s t o š ā d a

[1] /pers. B/ un /pers. C/ 2008.gada 14.janvārī cēluši tiesā prasību pret /pers. D/ un /pers. E/, kurā lūguši izbeigt atbildētājiem dzīvojamās telpas Nr./adrese/ lietošanas tiesības un izlikt viņus no šīs dzīvojamās telpas.

Prasītāji prasības pieteikumā atsaukušies uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta otro daļu, Civillikuma 994., 1036., 1038., 1039.pantu un prasību pamatojuši ar šādiem apstākļiem.

/pers. B/ un /pers. C/, pamatojoties uz 2006.gada 10.jūlija pirkuma līgumu, pieder 15/21 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, reģistrēta Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/, sastāvoša no zemes gabala ar kadastra Nr./numurs B/, uz tā atrodošām divām pamatceltnēm un divām palīgceltnēm. Īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas 2006.gada 5.oktobrī.

Starp nekustamā īpašuma kopīpašniekiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. H/ 2006.gada 23.novembrī noslēgts nekustamā īpašuma lietošanas kārtības līgums.

/pers. B/ un /pers. C/ lietošanā esošās dzīvojamās ēkas ar kopējo platību 153,09 kvm dzīvoklī Nr.4 bez tiesiska pamata dzīvo /pers. D/ un dzīvesvietu deklarējis /pers. E/.

Prasītāji ir vērsušies pie /pers. D/ un /pers. E/, lai vienotos par dzīvojamās telpas lietošanu, bet atbildētāji ir attiekušies slēgt jebkādus līgumus, norādot, ka strīdus dzīvokli ir nopirkuši no nekustamā īpašuma iepriekšējā īpašnieka /pers. I/.

[2] /pers. D/ 2008.gada 17.martā cēlis tiesā pretprasību pret /pers. B/, /pers. C/, /pers. F/ un /pers. G/, kurā lūdzis:

- atzīt par spēkā neesošu starp /pers. G/ un /pers. B/, /pers. C/ 2006.gada 10.jūlijā noslēgto pirkuma līgumu daļā par dzīvokļa īpašuma /adrese/ pirkumu;
- atzīt par spēkā neesošu /pers. G/ 2006.gada 13.janvārī izdoto mantojuma apliecību daļā par īpašuma tiesībām uz minēto dzīvokļa īpašumu;
- dzēst ierakstus Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs C/un, pamatojoties uz 1997.gada 6.novembrī noslēgto dāvinājuma līgumu, atzīt /pers. D/ īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese B/.

Prasītājs pretprasības pieteikumā atsaucies uz Civillikuma 701., 1403., 1479., 1478., 1635.pantu un pretprasību pamatojis ar šādiem apstākļiem.

/pers. D/ dzīvokli /adrese B/ ieguvis, pamatojoties uz 1997.gada 4.jūlija dāvinājuma līgumu, noslēgtu ar /pers. J/. Pēdējā dzīvokli savukārt ieguvusi, pamatojoties uz 1996.gada 6.novembra pirkuma līgumu, noslēgtu ar nekustamā īpašuma iepriekšējo īpašnieku /pers. I/. Darījumi zemesgrāmatā nav reģistrēti tikai tāpēc, ka dzīvoklim nav noteikta domājamā daļa no kopīpašuma.

/pers. G/ ir pieņēmusi /pers. I/ visu atstāto mantojumu, līdz ar to viņai ir pienākums pabeigt /pers. I/ uzsāktās darbības un izpildīt 1996.gada 6.novembra pirkuma līgumu, bet viņa nekustamo īpašumu, t.sk. strīdus dzīvokli, ir atsavinājusi citām personām.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 17.decembra spriedumu /pers. B/ un /pers. C/ prasība pilnīgi apmierināta, bet /pers. D/ pretprasība – pilnīgi noraidīta, piedzenot valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus no /pers. E/ 10,36 LVL apmērā un no /pers. D/ 10,36 LVL apmērā.

Tiesa spriedumā atsaukusies uz Civillikuma 994., 2031., 1036., 1038., 1039.pantu, likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.pantu un izdarījusi šādus secinājumus.

Par nekustamā īpašuma /adrese C/ domājamās daļas īpašniekiem atzīstami /pers. B/ un /pers. C/, kuri ir labticīgi nekustamā īpašuma ieguvēji un kuru īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Vienīgais dzīvokļa lietošanas pamats īrniekam ir dzīvojamās telpas īres līgums. Tā kā /pers. D/ un /pers. E/ ar nekustamā īpašuma bijušajiem vai tagadējiem īpašniekiem īres līgumu nav noslēguši un nav konstatējama arī īres faktisko attiecību pastāvēšana, viņi no dzīvojamās telpas /adrese/ ir izliekami.

[4] /pers. D/ iesniedzis apelācijas sūdzību, ar kuru pārsūdzējis Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 17.decembra spriedumu daļā, ar kuru apmierināta prasība pret viņu un noraidīta pretprasība.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa ir taisījusi nepamatotu spriedumu. 1996.gada 6.novembra pirkuma līgums un 1997.gada 4.jūlija dāvinājuma līgums ir uzskatāmi par likumīgiem, bet /pers. J/ un /pers. D/ – par dzīvokļa Nr.4 labticīgiem ieguvējiem un valdītājiem. Jāņem vērā, ka /pers. G/ par minētajiem darījumiem ir bijusi informēta, bet strīdus dzīvokli ir prettiesiski un ļaunticīgi atsavinājusi citām personām.

[5] Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta 2012.gada 10.aprīlī nospriedusi /pers. B/, /pers. C/ prasību pret /pers. D/ un /pers. D/ pretprasību pilnīgi noraidīt.

Tiesa secinājusi, ka nav pamata atzinumam, ka /pers. D/ dzīvoklī /adrese B/ dzīvo bez tiesiska pamata, jo viņš tajā iemitinājies, pamatojoties uz 1997.gada 4.jūlija dāvinājuma līgumu, noslēgtu ar /pers. J/. /pers. J/ dzīvokli savukārt ieguvusi, 1996.gada 6.novembrī noslēdzot pirkuma līgumu ar nekustamā īpašuma iepriekšējo īpašnieku /pers. I/. Valsts zemes dienestā, pamatojoties uz 1996.gada 6.novembra pirkuma līgumu, kurš nav apstrīdēts, ir reģistrētas /pers. J/ valdījuma tiesības uz pirkuma līgumā minētajām telpām.

Vienlaikus tiesa secinājusi, ka pretprasība par īpašuma tiesību atzīšanu uz dzīvokli /adrese B/, pamatojoties uz pirkuma un dāvinājuma līgumiem, nav pamatota, jo, tā kā nekustamais īpašums nav sadalīts dzīvokļa īpašumos, dzīvoklis Nr.4 nevarēja būt atsavināšanas priekšmets.

[6] /pers. B/ iesniedzis kasācijas sūdzību, ar kuru pārsūdzējis Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 10.aprīļa spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība.

[7] Augstākās tiesas Civillietu departaments 2014.gada 31.martā nospriedis Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 10.aprīļa spriedumu tā pārsūdzētajā daļā atcelt un lietu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Civillietu departaments norādījis, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir pretrunīgs un ar to ir akceptēts tāds stāvoklis, kad atbildētājs, nebūdams nedz strīdus objekta īpašnieks vai tiesīgais valdītājs, nedz arī īrnieks, var netraucēti turpināt lietot svešu īpašumu, kas acīmredzami neatbilst Civillikuma 1038 un 1039.pantā paredzētajam regulējumam.

[8] Lietas dalībnieki uz apelācijas instances tiesas sēdi neieradās.

/pers. B/, kurš kā pilnvarotais pārstāvis rīkojas arī /pers. C/ vārdā, lūdzis lietu izskatīt bez prasītāju klātbūtnes, norādot, ka viņi vairs nav nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašnieki.

/pers. D/ tiesas pavēsti ir atstājis bez ievērības.

Civillietu tiesu palāta atzina par iespējamu lietu izskatīt bez lietas dalībnieku klātbūtnes.

M o t ī v u d a ļ

[9] Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta, iepazinusies ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, apsvērusi apelācijas sūdzībā minētos argumentus un Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumā minētos norādījumus, pārbaudījusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka /pers. B/ un /pers. C/ prasība ir noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

[9.1] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 17.decembra spriedums daļā, ar kuru apmierināta /pers. B/ un /pers. C/ prasība pret /pers. E/ par lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu un no /pers. E/ piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,36 LVL apmērā, apelācijas kārtībā netika pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 10.aprīļa spriedums daļā, ar kuru noraidīta /pers. D/ pretprasība pret /pers. B/, /pers. C/, /pers. F/ un /pers. G/ par pirkuma līguma un mantojuma apliecības atzīšanu par spēkā neesošiem daļā un īpašuma tiesību atzīšanu uz dzīvokli, kasācijas kārtībā netika pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

Apelācijas kārtībā atkārtoti izskatāma /pers. B/ un /pers. C/ prasība pret /pers. D/ par lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu un jautājums par iepriekš nesamaksāto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu.

[9.2] /pers. B/ un /pers. C/ ir cēluši tiesā prasību pret /pers. D/ par dzīvokļa /adrese B/ lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no šī dzīvokļa 2008.gada 17.martā, kad viņi ir bijuši nekustamā īpašuma /adrese C/ domājamās daļas īpašnieki. Prasība celta, pamatojoties uz 1036., 1039.pantu, kas paredz, ka īpašniekam ir pilnīgas varas tiesība par lietu, ciktāl šī tiesība nav pakļauta sevišķi noteiktiem aprobežojumiem, un ka īpašnieks var aizliegt visiem citiem ietekmēt viņa lietu, kā arī to lietot vai izmantot.

Kā izriet no ierakstiem Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/, kas atvērts nekustamam īpašumam /adrese A//adrese//pers. B/ un /pers. C/ piederējusī nekustamā īpašuma 15/21 domājamā daļa 2014.gada 27.februārī, pamatojoties uz Ogres rajona tiesas 2013.gada 16.decembra lēmumu, ir pārreģistrēta uz SIA „NIF Dzīvojamie īpašumi" vārda, savukārt 2015.gada 31.jūlijā, pamatojoties uz 2015.gada 24.jūlija nekustamā īpašuma pirkuma līgumu, tālāk pārreģistrēta uz /pers. L/ vārda.

/pers. B/ un /pers. C/ no savas prasības pret /pers. D/ nav atteikušies, līdz ar to secināms, ka prasība tiek uzturēta.

Tā kā /pers. B/ un /pers. C/ vairs nav nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašnieki, viņi ir zaudējuši Civillikuma 1036., 1039.pantu paredzētās īpašnieka tiesības, t.sk. tiesības prasīt citu personu izlikšanu no nekustamā īpašuma, līdz ar to viņu uzturētā prasība kā nepamatota ir noraidāma.

[9.2] Lietā ir bijuši šādi ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi: pirmās instances tiesā 20,71 LVL jeb 29,47 EUR apmērā, apelācijas instances tiesā 7,70 LVL jeb 10,96 EUR apmērā, atkārtoti apelācijas instances tiesā 31,97 EUR apmērā, kopā 72,40 EUR apmērā.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu daļā, kas stājusies likumīgā spēkā, no /pers. E/ valsts ienākumos piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,36 LVL jeb 14,74 EUR apmērā. /pers. B/ ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1 LVL jeb 1,42 EUR apmērā.

Tā kā gan prasība, gan pretprasība ir noraidītas, iepriekš nesamaksātie un nepiedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai valsts ienākumos piespriežami līdzīgās daļās no /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/, ņemot vērā /pers. B/ jau veikto maksājumu, konkrēti, no /pers. B/ valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 17,80 EUR apmērā, no /pers. C/ – 19,22 EUR apmērā, no /pers. D/ – 19,22 EUR apmērā.

R e z o l u t ī v ā

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432. – 433.pantu, 450.panta pirmo daļu, 454.panta pirmo, otro daļu, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o s p r i e d a

/pers. B/ un /pers. C/ prasību pret /pers. D/ par lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 17,80 EUR apmērā (septiņpadsmit *euro*, 80 *centu*) apmērā.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 19,22 EUR (deviņpadsmit *euro*, 22 *centu*) apmērā.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 19,22 EUR (deviņpadsmit *euro*, 22 *centu*) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un samaksājot drošības naudu 284,57 euro apmērā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 12.janvārī.

Tiesneši (paraksts) S.Krūmiņa
(paraksts) I.Grauda
(paraksts) A.Dundurs

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu tiesu palātas tiesnese S.Krūmiņa
Rīgā 2016.gada 12.janvārī